

AUTISMEVRIENDELIJKE GEVANGENIS

Evaluatie van het AutismeBelevingsCircuit binnen de detentiecontext

Jarymke Maljaars^{1,2}, Leen De Roo³, Sara van der Paelt^{1,4}, Herbert Roeyers^{1,4} en Ilse Noens^{1,2}

¹ Academische Werkplaats Autisme; ² KU Leuven; ³ Voluit vzw; ⁴ UGent

sterkmakers
in autisme
www.autisme.be

Autisme of een vermoeden van autisme komt geregeld voor onder gedetineerde personen (Chester et al., 2022). Binnen de detentiecontext is de kennis over autisme en het begrip voor autisme beperkt. Daarom bood Voluit vzw aan personeel van de gevangenis van Gent verschillende keren het AutismeBelevingsCircuit (ABC; sterkmakers in autisme: www.autisme.be) aan.

Tijdens een éénmalige ABC-sessie ervaar je als deelnemer aan de hand van verschillende opdrachten hoe onzekerheid, verwarring en frustraties die mensen met autisme dagelijks meemaken, kunnen voelen. Daarnaast worden ervaringen uitgewisseld, krijg je uitleg bij de opdrachten en tips rond het omgaan met mensen met autisme.

Wat?

Met dit onderzoek evalueren we hoe tevreden het personeel is over het ABC. Daarnaast onderzoeken we wat het effect is van het volgen van het ABC op het vlak van kennis over en stigma ten aanzien van van mensen met autisme.

Hoe?

Voor en na het volgen van het ABC vulden 31 medewerkers van gevangenis in Gent een vragenlijst in (ABC-groep). Ter controle vulden 51 medewerkers van andere gevangenissen in Vlaanderen 2x dezelfde vragenlijst in zonder het ABC te volgen (controlegroep). De ABC-groep en controlegroep zijn niet precies vergelijkbaar op het vlak van de functie van de deelnemers binnen de gevangenis. Wel zijn de groepen vergelijkbaar wat betreft de jaren werkervaring en de aard en frequentie van contacten met autistische personen.

De vragenlijst bestond uit tevredenheidsvragen, vragen naar behaalde doelen en twee vertaalde en aangepaste vragenlijsten rond kennis over autisme (*Participatory Autism Knowledge Measure*; Gillespie-Lynch et al., 2022) en stigma ten aanzien van autisme (*Autism*

Acceptance Scale; Gillespie-Lynch et al., 2022). Onder stigma verstaan we hier het hebben van vooroordelen of een negatieve houding ten aanzien van personen met autisme.

Onze bevindingen

Tevredenheid

De deelnemers waren erg tevreden over de ervaringsopdrachten, de uitleg en de onderlinge uitwisseling van ervaringen met collega's.

Het ABC zal mij beter bijblijven dan andere opleidingen!

Het zelf dingen doen is een zeer goede methode om op korte tijd belangrijke aspecten van autisme te ervaren.

Het in het ongewisse blijven bij de opdrachten maakt de ervaring nog echter.

Er was een goede balans tussen opdrachten, vragen en theorie.

De meeste deelnemers geven aan dat ze geen verbeterpunten hebben. Enkele anderen willen graag dat er meer aandacht wordt besteed aan de toepassing binnen de detentiecontext.

Ik blijf met veel vragen zitten, omdat de opleiding te kort was. Ik wou meer en langer!

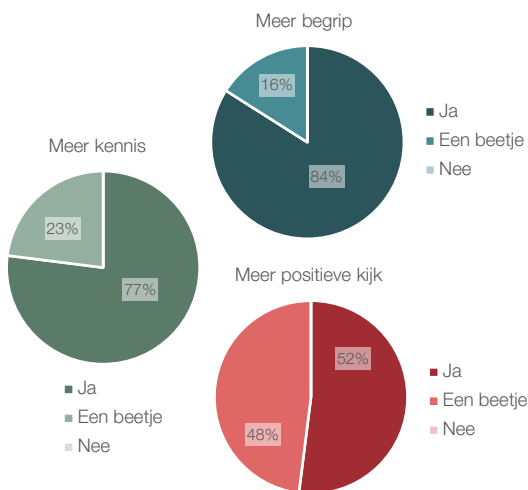
Er kan binnen het ABC meer ruimte worden gemaakt voor de toepassing in de gevangenis.

Het zou positief zijn als ook het bewakend personeel zou kunnen deelnemen.

Behaalde doelen

Ongeveer 80% van de deelnemers geeft aan meer geleerd te hebben over autisme en meer begrip te hebben gekregen voor autistische personen door het ABC. Ongeveer de helft van de deelnemers kijkt nu ook meer positief naar autisme dan voorheen.

Noot: 'Nee' is 0% in alle bovenstaande figuren.

Ik kan me nu beter een beeld vormen van hoe frustrerend sommige dingen voor mensen met autisme in de gevangenis kunnen zijn.

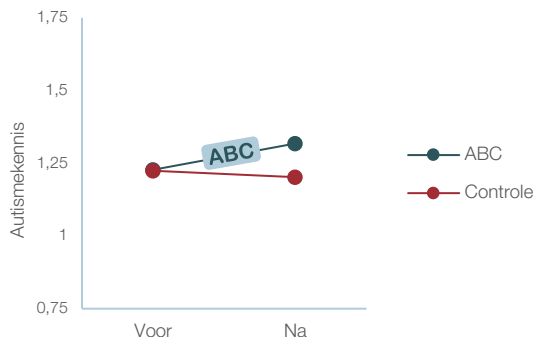
Ik merk dat er in de gevangenis veel lawaai is. Door al deze prikkels kan het dus zijn dat men mijn boodschap niet goed begrijpt.

Als iets afwijkt van een vast patroon, kan dat heel verwarrend zijn.

Door deze ervaring heb ik geleerd dat je met meer zaken rekening kan houden, als je met iemand met autisme werkt. Bijvoorbeeld duidelijker uitleggen wat, hoe en wanneer iets gaat gebeuren.

Het is de kunst om bij elke mens met autisme te vinden welke tip iemand vooruit helpt.

Kennis en stigma

We zien dat deelnemers van de ABC-groep op de vragenlijst die peilt naar kennis over autisme gemiddeld meer vragen juist beantwoordden na het volgen van het ABC in vergelijking met ervoor. Hun kennis over autisme is dus toegenomen. Dit is niet het geval bij de controlegroep die het ABC niet gevolgd heeft ($F(1,80) = 5.36, p = .02, \text{partial } \eta^2 = .06$).

Op de vragenlijst rond stigma ten aanzien van autistische personen zien we geen duidelijke verschillen tussen de voor- en nameting in de ABC- en controlegroep ($F(1,80) = 0.72, p = .40$). Er is ook maar een beperkte mate van stigma aanwezig bij de deelnemers.

We vinden wel een negatieve samenhang tussen kennis en stigma (voormeting: $r = -.32, p = .002$; nameting: $r = -.28, p = .008$), met andere woorden: hoe groter de kennis rond autisme, hoe lager het stigma ten aanzien van autisme is.

Conclusie

Het inzetten op kennis en begrip rond autisme in de gevangenis is belangrijk. Uit ons onderzoek blijkt dat zelfs een éénmalige sessie al effect kan hebben. Het ABC kan de kennis rond en begrip voor autisme binnen de detentiecontext vergroten. Om vooroordelen rond autisme verder te verminderen, lijkt er echter meer nodig te zijn.

Het aanbieden van het ABC aan personeel kan een eerste stap zijn om de detentiecontext meer autismevriendelijk te maken.

